

Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse Agentuuri noorteprogrammid

Laura Kiviselg ja Piret Soosaar-Maiberg

erasmus+ ja
euroopa solidaarsus-
korpuse agentuur

Erasmus+

EUROOPA
SOLIDAARSUSKORPUS

HARIDUS- JA NOORTEAMET

KÜSIMUS

DemRel video

- https://democracy-reloading.eu/wp-content/uploads/2021/12/BIJ_video_promo_10920x1080_01_ESTONIAN.mp4

Strateegiline partnerlus

DEMOCRACY RELOADING

Eesmärk

.Partnerluse eesmärk on arendada kohalikku demokraatiat, kaasates noori omavalitsuste otsustusprotsessi:

1. Noortega tegelevate **KOV ametnike ja nende pädevuste arendamine** koolitustegevuste ja muude õppimisvõimaluste loomise kaudu.
2. Programmide **Erasmus+ Noored ja ESK** kasutamine noorte osaluse toetamiseks projektide kaudu;
3. **Noorte otsustusprotsessides osalemise** olulisuse tõstatamine kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil.

Projekt võimaldab...

- **Õppida** Toolkit'i iseseisvalt või koos kolleegidega kasutades
- **Osaleda** seminarides
- **Lisada oma head praktikat** Toolkit'i, et teised saaksid neist õppida.
- **Korraldada** kohalikke tegevusi, et arutada noortega koos neid puudutavaid küsimusi;
- **Kirjutada** ja esitada Erasmus+ projekte.

Toolkit

TOETAVA KESKKONNA LOOMINE OMAVALITSUSES, ET KAASATA NOORI OTSUSTE TEGEMISSE.

Väärtused ja
hoiakud

0/

Usun, et noorte osalemine on jätkusuutliku ja demokraatliku kultuuri jaoks hädavajalik.

Omavalitsusasutused ja valitud esindajad peavad tunnustama, et kohalikul, riiklikul või Euroopa tasandil hästi toimivad demokraatiat ei ole võimalik saavutada, tunnustamata noorte õigust ühiskonnas täielikult osaleda.

Omanda uus oskus →

Väärtused ja
hoiakud

0/

Veenan ümber inimesi, kellel on noorte kohta negatiivsed arvamused või stereotüübid.

Stereotüübid on juurdunud inimeste mõtteisse ja käitumisse ning nende muutmine või nendes kahtlema hakkamine võtab palju aega.

Omanda uus oskus →

Teadmised

0/

Toetava keskkonna loomine
OMAVALITSUSES,
et kaasata noori
otsuste tegemisse.

Lisaks teadmistele eri tasandi õigusraamistikest, millel on mõju kohalikule poliitikale ja selle rakendamiseviisile, peaks olema kooskõlastatud tahe ning kava neid arvesse võtta ja konkreetsete meetmetena rakendada.

Omanda uus oskus →

PÄDEVUSTE KAART NOORTE KAASAMISEKS KOHALIKU OMAVALITSUSE OTSUSTE TEGEMISSE

Omavalitsusüksuste või asjaomaste organisatsioonide ametnikele, kes töötavad noorte kaasamise nimel omavalitsuse otsuste tegemisse

PÕHIÜLESANDED / PÄDEVUS

	Omavalitsuses toetava keskkonna loomine, et kaasata noori otsuste tegemisse	Noorte ning nende organisatsioonide ja kogukondade võimestamine kaasamaks nad omavalitsuse otsuste tegemisse	Politiika, strateegia ja struktuuri loomine noorte kaasamiseks otsuste tegemisse	Noorte osalemise haldamine otsuste tegemisel ja selle mõju kinnitamisel
Väärtused ja hoiakud 	<p>Usun, et noorte osalemine on jätkusuutliku ja demokraatliku kultuuri jaoks hädavajalik.</p> <p>Veenan ümber inimesi, kellel on noorte kohta negatiivsed arvamused või stereotüübid.</p>	<p>Olen valmis kaasama erivajaduste ja vähemate õimalustega noori.</p> <p>Väärtustan noorte ideid ja ettepanekuid.</p>	<p>Toetan demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi väärtusi demokraatliku kultuuri alusena.</p> <p>Pean noori oma kogukonna praegusteks ja tulevasteks kodanikeks.</p>	<p>Tunnen ennast noorte seas mugavalt ja lõõn hea meelega nendega tegevustes kaasa.</p> <p>Olen valmis tegelema erinevate huvigruppide ja asjaomaste noortegruppide vajadustega.</p>
Teadmised 	<p>Järgin kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil kehtivat õigusraamistikku, mis puudutab noorte osalemist otsuste tegemisel.</p> <p>Mõistan omavalitsuse poliitilist keskkonda seoses noortepoliitikaga.</p>	<p>Tean, kuidas leida tõendeid noorte vajaduste ja tegelikkuse kohta oma kogukonnas.</p> <p>Tunnen kohaliku noortekogukonna mitmekesisust.</p>	<p>Olen kursis teiste olemasolevate tavade, kuidas noored osalevad otsuste tegemisel.</p> <p>Olen kursis teooriate ja mudelitega noorte osalemise kohta otsuste tegemisel.</p>	<p>Tunnen projekti- ja programmijuhtimise põhiluseid.</p> <p>Tean noorte osalust toetavaid finantsinstrumente (toetused, ressursid, programmid).</p>
Oskused 	<p>Suudan tagada poliitilise ja institutsioonilise toetuse kaasamaks noori otsustusprotsessidesse.</p> <p>Olen võimeline ka vanematele riigiteenistujatele ja rahvasaadikutele noorte kaasamise ideid tutvustama ning selle eest võitlema.</p>	<p>Suudan noortega suhelda ja koostööd teha kui võrdsetega, meie vahel on vastastikune usaldus.</p> <p>Suhtlen noortega asjakohases keeles ning teen nendega koostööd võrdsetel alustel.</p>	<p>Suudan välja töötada strateegiaid ja plaane, mis tagavad noorte kaasatuse otsustusprotsessidesse.</p> <p>Kujundan strateegiaid ja plaane nii, et noored on otsuste tegemisse pidevalt kaasatud.</p>	<p>Suudan hallata projekte, eelarveid ja teisi rahalisi vahendeid, mis on noorte kaasamiseks vajalikud.</p> <p>Kasutan asjakohaseid digitaalseid teenuseid ja tehnoloogiad, mis toetavad noorte osalust otsuste tegemisel.</p>
Organisatsiooniline keskkond	<p>Poliitilised esindajad tunnustavad ja toetavad noorte osalemist otsuste tegemisel.</p> <p>Omavalitsuse personal on motiveeritud ja koolitatud noorte kaasamiseks otsuste tegemisse.</p>	<p>Noored ja nende organisatsioonid on võimelised otsuste tegemisel osalema.</p> <p>Otsuste tegemisel osalevad pühendunud ja aktiivsed noorte esindajad ja juhid.</p>	<p>Omavalitsusel on töenduspõhine poliitika/strateegia noorte osalemiseks otsuste tegemisel.</p> <p>Paigas on struktuur/süsteem, mis tagab noorte osalemise otsuste tegemisel.</p>	<p>Omavalitsus tagab vajalikud vahendid ja seadmed noorte kaasamiseks otsuste tegemisse.</p> <p>Omavalitsus pühendub noortele nähtavalt ja avalikult.</p>

Koos Otsustame Vesteldes ehk K.O.V.

- Lauamäng: kaardimäng
- Eesmärgiks alustada ja toetada dialoogi noorte ja otsustajate vahel
- Mäng sisaldab teemakaarte, omaduskaarte ja tegevuskaarte + noortele punane kaart

Kust leida?

.Toolkit veebileht:

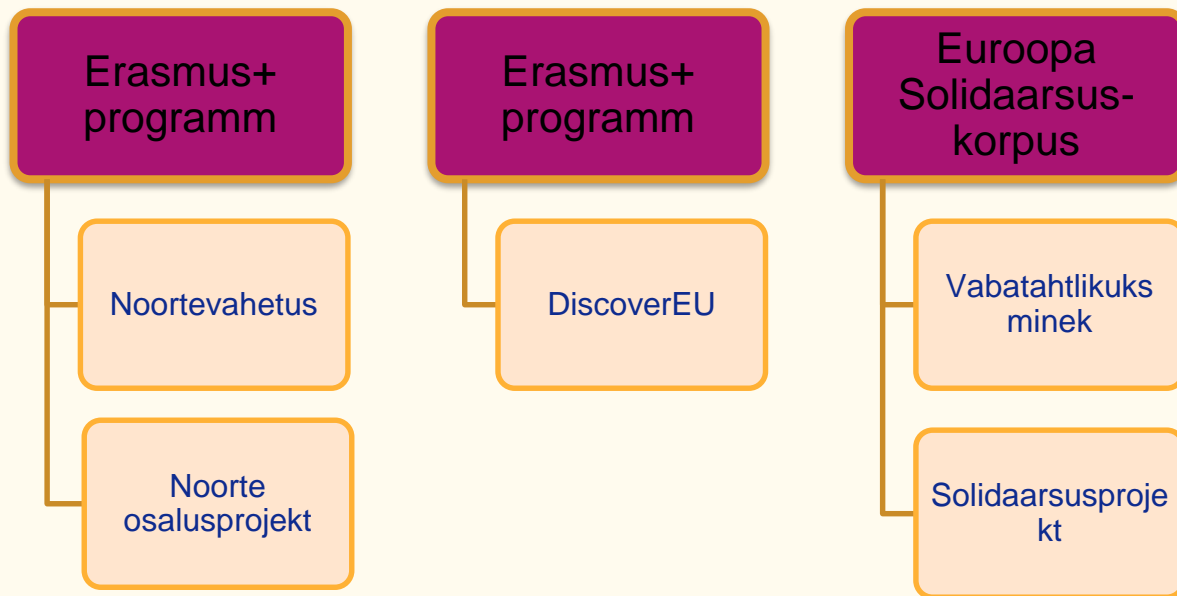
<https://democracy-reloading.eu/et/>

.Facebooki grupp:

<https://www.facebook.com/Democracy-Reloading-110384340508921>

Võimalused noorele

- Millised on programmide võimalused noortele kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil?

Noorte osalusprojektid (KA1)

Tegevused, mis keerlevad ümber noorte osaluse: võimalus läbi koostöö, kogemuste vahetuse ja ühiskondlike tegevuste tugevdada oma isiklikke, sotsiaalseid, kodaniku ja digitaalseid pädevusi ning saada Euroopa kodanikuks.

Kontakt: Gerttu Osa (gerttu.osa@harno.ee)

Eesmärk

Eesmärk:

- võimaldada noortel ühiskonnas aktiivselt osaleda
- tõsta teadlikkust Euroopa väärtustest ja õigustest
- arendada noorte meedia kirjaoskust ja digipädevusi
- tuua kokku noori ja otsustajaid erinevatel tasanditel

noored ise teevad

Euroopa
dimensioon

dialog

noortepoliitika

digi ja osaluse
pädevus

mõju!!!

Tingimused

- Põhitegevuse kestvus
    - määramata
  - Projekti kestvus:
    - 3-24 kuud
- +/-
- Declaration of honour
  - Üldine tegevuskava
  - Iga sündmuse päevakava

noored 13-30 a.
otsustajad 18+

1. Projektijuhtimise eelarve
  2. Nõustaja kulud
  3. Kaasatuse toetus (kulupõhine)
  4. Erikulud
- +
6. Noorte osalussündmuste toetus
  7. Reisikulud
  8. Individuaalne toetus
  9. Korralduskulud
  10. Kaasatuse toetus (mõlemad)
  11. Erikulud

Pane tähele!

Võrreldes varasema E+ KA3 formaadiga:

1. Dialoog otsustajatega – ei ole kohustuslik
2. Võib sisaldada õpirännet, aga ei pea
3. Tegevused peavad olema seotud tegevustüübi eesmärkidega ja näitama Euroopa dimensiooni
4. Võimalikud (veebi)koolitused, konsultatsioonid, kampaaniad, simulatsioonid
5. Mitteametlikud noortegrupid võivad kaasata projektinõustaja
6. Ei saa teha: põhikirjajärgsed sündmused (erakonnad, volikogud), poliitilised sündmused

Noortevahetused (KA1)

Lühiajaline tegevus, mille raames kohtuvad noored vähemalt kahest erinevast riigist selleks, et viia ellu tegevusi neile huvipakkuval teemal mitteformaalse õppe kaudu.

Kontakt: Gerttu Osa (gerttu.osa@harno.ee)

Eesmärk

Eesmärk:

- Toetada kultuuridevahelist õppimist
- Toetada noorte oskuste ja hoiakute arengut
- Tugevdada Euroopa väärtuseid ning murda stereotüüpe
- Toetada noorte osalust ühiskonnas

noored ise teevad

kes/ kuidas
noori toetab?

kultuuridevaheline
õppimine

noortele oluline
teema

tegevuskava
elluviimine

Tingimused

- Põhitegevuse kestvus:
  - 5-21 päev
- Projekti kestvus:
  - 3-24 kuud
- Ettevalmistav kohtumine

13-30 a +
grupijuht

1. Korralduslikud kulud
  2. Reisikulud
  3. Individuaalne toetus
  4. Kaasatuse toetus
  5. Ettevalmistava visiidi toetus
  6. Erikulud
- Declaration of Honour
  - Tegevuskava (sh APV)

Pööra tähelepanu!

- Min. 4 noort igas grupis + grupijuht
- Max. 2 fasilitaatorit tegevuse kohta
- Ettevalmistav kohtumine: max. 2 osalejat (neist 1 peab olema noor)
- 10-99km reisisoetus 23 eurot, PG 2021 oli 0-99km

Solidaarsusprojektid (ESK)

= kuni 6000 eurot kogukonna heaks!

Kontakt: Anni Tetsmann
(anni.tetsmann@harno.ee)

Eesmärk

Solidaarsusprojektid on noorte võimalus lahendada ise mõnda muret või kitsaskohta oma kogukonnas või Eesti ühiskonnas laiemalt.

Tingimused

- Osalejad: min 5-liikmeline tuumikgrupp, 18-30 aastased noored
- Taotleja: mitteformaalne noortegrupp või organisatsioon (MTÜ, OÜ, AS, KOV jne)
- Projekti tegevusi viivad 2-12 kuu jooksul ellu noored ise, organisatsioon võib abistada projektibürokraatiaga
- Vajadusel saab toeks olla projektinõustaja

Rahastus

- 500€ / kuu (kuni 12 kuud)
- projektinõustaja tasu
- kõik vähemate võimalustega noorte kaasamisega seotud kulud

DiscoverEU

- DiscoverEU on Erasmus+ programmi tegevus, mis annab **18-aastastele Euroopa noortele võimaluse reisisid Euroopat avastada.**
- Erinevad kultuurid, uued tutvused ning võõrkeelte harjutamine.
- Reisipassidele kandideerimine ja keskne jaotamine
- Reisimine peamiselt rongiga ja reis algab riigist, mis on Euroopa Liidu **liikmesriik**, näiteks Eestist
- Reis kestab **minimaalselt ühe päeva ja maksimaalselt ühe kuu**
- **Reisima peab vähemalt ühte välisriiki**, mis on samas ka Euroopa Liidu liikmesriik

Alates 2022:

- Enne reisile minekut ettevalmistav koolitus
- Reisi ajal võimalik osaleda rahvusvahelistel meet-up'idel, kus kohtutakse teiste DiscoverEU reisipassiga reisivate noortega

KÜSIMUS

Europe Goes Local strateegiline partnerlus

Eesmärk on tõsta kohaliku **noorsootöö kvaliteeti** läbi rahvusvahelise koostöö.

Projekti käigus arendatakse omavalitsuste **rahvusvahelise noorsootöö võimekust** ja tutvutakse teiste riikide praktikatega.

<https://mitteformaalne.ee/noorsootoo/rahvusvahelin-e-koostoo/europe-goes-local/>

2022 suuremad tegevused

4. rahvusvaheline EGL konverents

- KOV noorsootöö arendamise teemad
- ~150 omavalitsust
- 17-19 mai
- Cluj-Napoca, Rumeenia
- Eestist kohad 5 omavalitsuse jaoks
- Lisainfo:
heiki.viisimaa@harno.ee

Diginoorsootöö õpiränne Eestis

- 10 eri riigi KOV noorsootööspetsialistid
- ~30 inimest
- September 2022
- Otsime omavalitsusi / häid praktikaid, mida vaatama tulla

Noorsootöötajate õpiränne (KA1)

Võimalus noorsootöö tegijate erialaseks täiendamiseks läbi mitteformaalse õppe.

Eesmärk tõsta noorsootöö kvaliteeti.

Maarja Tamm
maarja.tamm@harno.ee

Rahvusvahelise noorsootöö i nkubaator

- KOV meeskond 3-5
- Kandideerimine **kuni 18. Aprill!** [h
https://koolitus.edu.ee/training/7593](https://koolitus.edu.ee/training/7593)

Kvaliteet

- Hea partnerlus – kõik panustavad projekti kõigis faasides
- Kaasamine
- Turvalisus, riskiennetus
- Projekt ei lõppe põhitegevusega

- Põhineb kõigi partnerite vajadusel, sobitub konteksti ja jätab märgi osaleja tööle noortega
- Loogiliselt peab olema läbimõeldud:
  - Vajadused – eesmärk – tegevused – mõju
  - Planeerimine – ettevalmistused – elluviimine – järeltegevused
- Mitteformaalse õppimise põhimõtted
- Õpieesmärgid – ja tulemused

Tingimused

- Tegevusvõimalused:
  - õppevisiidid,
  - võrgustiku arendamine,
  - koolitused
  - seminarid
- Kogenud organisatsioonidel on võimalik teha täiendavaid süsteemiarendus- ja teavitustegevusi:
  - eesmärk suurendada projekti mõju, parandada noorsootöö kvaliteeti, edendada innovatsiooni ja tunnustamist.
- Noorsootöötajatele
- Min 2 riiki
- Max 50in
- Tegevus 2-60 päeva
- Projekt 3-24 kuud
- Ettevalmistav kohtumine
- Kaasatuse ja erikulude toetus

Koostööprojektid (KA2)

Võimalus arendada ja jagada uuenduslikke praktikaid ning tõsta noortevaldkonnas tehtava töö kvaliteeti.

Heiki Viisimaa
heiki.viisimaa@harno.ee

Eesmärk

Prioriteetid noortevaldkonnas

- Noorsootöö kvaliteedi, uuenduslikkuse ja tunnustamise edendamine
- Noorte aktiivse osaluse, algatusvõime ja sotsiaalse ettevõtluse edendamine
- Noorte töövõimaluste soodustamine
- Poliitikate, uuringute ja praktikate ühildamine

Tingimused

Suuremahulised koostööprojektid:

- 12-36 kuud
- Min 3 riiki
- 120 000€ või 250 000€ või 400 000€
- Rahastus sõltub tegevustest
- Sihtgrupiks kogunud taotlejad, katuseorganisatsioonid, suured omavalitsused

Väikeprojektid:

- 6-24 kuud
- Min 2 riiki
- 30 000€ või 60 000€
- Rahastus ühikuhinna põhjal
- Lihtsam taotlus
- Sobilik esmataotlejale

- Taotleda võivad kõik organisatsioonid (mitte noortegrupid).
- Suuremahulistesse projektidesse on lubatud kaasata partnerriike, kuid väikeprojekte saab teha ainult koostöös programmiriikidega.
  - Taotlustähtajad ei ole samad kui KA1/ESK.

Muudatused E+ KA2 projektides võrreldes varasemate aastatega

Suuremahulised koostööprojektid

- Rahasummad 120 000€, 250 000€, 400 000€
- Ei saa hindamisel tegevusi maha võtta
- Eelarvekategooriad on ära kaotatud
- Eelarve projekti lisana kohustuslik
- Kuni 5 work package'it
- Üldjuhtimise work package max 20%
- Alltöövõtt max 20%
- Teoreetiline omaosalus
- ~~Valgevene~~

Koolituskalender mitteformaalne

- Õpirände võimalused
- Siseriiklikud

Lühikokkuvõte kõigist programmi võimalustest

- Noortevahetused
- Noorte osalusprojektid
- Solidaarsusprojektid
- DiscoverEU
- Noorsootöötajate õpiränne
- Koostööprojektid

Nõstajad ja eeltähtajad

Eurodesk

- Kui sul on küsimus rahvusvaheliste projektide, välismaal õppimise või töötamise kohta, siis Eurodesk aitab!
- Lisainfo ja leia oma piirkonna Eurodesk:

<https://europanoored.eu/meist/tegevused/eurodesk/>

EuroPeers

- Erasmus+ ja/või Euroopa Solidaarsuskorpuse programmide kogemustega noorte võrgustik.

Lisainfo: <https://euroopanoored.eu/meist/tegevused/eurodesk/europeers/>

Kontakt: laura.kiviselg@harno.ee

**erasmus+ ja
euroopa solidaarsus-
korpuse agentuur**